

ת"פ 64602/12/19 - מדינת ישראל נגד פלוני אלמוני

בית משפט השלום בטבריה

14 ספטמבר
2021

ת"פ 64602-12-19 מדינת ישראל נ' סואעד

מספר פל"א 172998/2017

בפני כב' סגן נשיא, השופט ניר מישורי לב טוב
המאשימה
מדינת ישראל

נגד
הנאשם

פלוני אלמוני

נוכחים:

מטעם המאשימה - עו"ד XXX

מטעם הנאשם - בעצמו וע"י עו"ד XXX

פרוטוקול

גזר דין

רקע:

1. כתב האישום:

הנאשם הורשע לאור הודאתו בביצוע עבירות הפרת חובת אחראי - עבירה לפי סעיף 337 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") ועבירת גרם חבלה ברשלנות - עבירה לפי סעיף 341 לחוק העונשין.

מעובדות כתב האישום בהן הורשע הנאשם עולה כדלקמן:

1. XXX (להלן: "החוסה", XXX בהתאמה) הינו אדם יליד 1980, אשר סובל מפיגור שכלי וממגבלות פיזיות. הוא אינו מתנייד באופן עצמאי והוא זקוק באופן קבוע לעזרה מלאה בכל פעולותיו היום יומיות. בין היתר, סובל החוסה מקושי בעיבוד המזון ועל כן הוא ניזון מאוכל

עמוד 1

- במרקם גרוס בלבד.
2. החוסה מתגורר במוסד הנקרא : XXX(להלן: "המעון"), במסגרתו הוא מטופל ומקבל סיוע בכל תחומי חייו.
3. עובר ליום 19.3.17 הועסק הנאשם כמטפל במעון. במסגרת תפקידו, טיפל הנאשם בחוסה ובין היתר נהג להאכיל אותו.
4. בין יתר הנחיות המעון (להלן: "ההנחיות") על המטפל להאכיל את החוסים בהתאם למרקם האוכל והשתייה שהותאמו לו ע"י קלינאית התקשורת, בסביבה שקטה, מוארת ונקייה, בעוד המטפל יושב לצד החוסה או מולו, ותוך שהוא מוודא שהחוסה סיים לבלוע את המזון שהוכנס לפיו בטרם הוא ממשיך להאכילו.
5. ביום 19.3.17, בשעות הבוקר, האכיל הנאשם את החוסה, אשר ישב אותה עת בכיסא גלגלים במבואת הדירה בה הוא מתגורר במעון (להלן: "המבואה"). בין היתר כללה ארוחת הבוקר של החוסה ביצה קשה. הנאשם חצה את הביצה וקירב את מחציתה לפיו של החוסה, כשהיא אינה במרקם גרוס (להלן: "הביצה") - זאת בניגוד להנחיות המעון הכלליות בנוגע להאכלת חוסים ובניגוד להנחיות הספציפיות של קלינאית התקשורת אשר התאימה את מרקם האוכל לצרכי החוסה.
6. הנאשם הכניס לפיו של החוסה את הביצה, וזו חסמה את קנה הנשימה של החוסה, אשר החל להיחנק.
7. משראה הנאשם כי החוסה נחנק, האכיל אותו, בניגוד להנחיות, בשתי כפיות גבינה, במטרה לגרום לביצה להחליק בגרונו של החוסה, אך ללא הועיל. החוסה, אשר נתיב האוויר שלו היה עדיין חסום, החל משמיע קולות מצוקה. הנאשם ניגש למטבח, הביא כוס שוקו וניסה להשקות את החוסה, אף זאת ללא הועיל ובניגוד להנחיות. החוסה הוסיף להשמיע קולות מצוקה, החל להכחיל וגופו נשמט בכיסא.
8. למראה המתרחש, טפח הנאשם על גבו של החוסה - בניגוד להנחיות המעון לטיפול באירוע חנק ובתוך כך קרא XXX מטפלת נוספת במעון (XXX הצטרפה למאמצים להציל את החוסה והחלה, אף היא, לטפוח על גבו. בתוך כך, ובעוד הנאשם ו XXX טופחים ללא הרף על גבו של החוסה, הוזעקה למקום אחות המעון (להלן: "האחות") ומשהגיעה ביצעה בחוסה פעולת "היימליך".
9. מיד לאחר מכן, חזר על הפעולה גם הנאשם וביצע פעולת "היימליך" בחוסה מספר פעמים, הכל ללא הועיל. בשלב זה הורידו הנאשם, XXX והאחות את החוסה מכיסא הגלגלים והשכיבו אותו על הרצפה. האחות ניסתה לסלק את שאריות המזון מפיו של החוסה באצבעותיה ומשלא הצליחה החלה בביצוע עיסוי לב.
10. בד בבד, הזעיקה אחת מעובדות המעון אמבולנס ובמקביל עובדת אחרת הביאה בלון חמצן. עד מהרה התברר כי תקלה טכנית אינה מאפשרת הפעלתו והעובדת מיהרה להחליפו באחר. בשלב זה, הובא למקום ציוד רפואי נוסף, אשר כלל בין היתר לרינגוסקופ, באמצעותו הצליחה

האחות לחלף את שאריות המזון מפי החוסה ולפתוח את דרכי הנשימה שלו.

11. כעבור מספר דקות הגיע למקום צוות מד"א, ביצע בחוסה החייאה ופינה אותו כשהוא מחוסר הכרה ומונשם לבית החולים.

12. מאז ועד היום, נותר החוסה במצב של תרדמת והינו מונשם באופן כרוני.

13. במעשים ובמחדלים האמורים לעיל, הפר הנאשם, בהיותו אחראי על החוסה, את חובתו לדאוג לבריאותו של החוסה, למנוע חבלה או פגיעה אחרת בגופו, בשלומו ובבריאותו, ובכך סיכן את חייו, וזאת ללא הצדק כדין וכן גרם ברשלנות לחבלה לחוסה.

14. רשלנותו של הנאשם התבטאה, בין היתר, במעשים ובמחדלים הבאים:

א. הנאשם התעלם מחובתו להאכיל את החוסה באוכל במרקם גרוס בלבד.

ב. הנאשם התעלם מחובתו להאכיל את החוסה בעודו יושב וכן התעלם מחובתו לוודא כי פיו של החוסה ריק ממזון, בטרם האכילו בגבינה ובטרם השקהו בשוקו.

ג. הנאשם פעל שלא בהתאם להנחיות המעון לטיפול באירוע חנק, עת טפח על גבו של החוסה כאשר הבחין בכך שהחוסה נחנק מן הביצה, תוך שהוא נמנע מביצוע פעולת היימליך בחוסה, שהינה הפעולה המתחייבת בנסיבות העניין.

במעשים ובמחדלים אשר פורטו לעיל, נטל הנאשם סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאה, סיכון אשר למרבה הדאבה, התממש.

2. בתאריך 14.9.20 הורשע הנאשם על פי הודאתו בעובדות כתב האישום בביצוע העבירות מושא כתב האישום ונשלח לקבלת תסקיר שירות המבחן תוך שהמאשימה מציינת כי אין בהסכמתה לקבלת תסקיר או בהמלצות התסקיר כדי לחייבה.

3. תסקיר שירות המבחן :

מתסקיר שירות המבחן מיום 29.1.21 עולה כי ... XXX ...

4. בדיון יום 11.3.21 מסר ב"כ הנאשם לשאלת בית המשפט כי שוחח מחוץ לאולם שוב עם הנאשם, הקריא לו את עובדות כתב האישום בהם הודה בפני בית המשפט והנאשם אישר בפניו כי אכן מודה בעובדות כתב האישום וכי לא הובן נכונה בשירות המבחן. הנאשם מסר אף הוא כי הסנגור הסביר לו גם בערבית והקריא לו את כתב האישום שוב והוא מודה בעובדות כתב האישום.

5. במעמד דיון זה עתר ב"כ הנאשם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות ללא שיהא בכך כדי לחייב מי מהצדדים.

6. מחוות דעת הממונה על עבודות השירות עולה כי הנאשם נמצא כשיר לריצוי מאסר בעבודות שירות בעיריית כרמיאל.

ראיות וטענות לעונש מטעם הצדדים:

ראיות המאשימה לעונש :

מטעם המאשימה העידו אחיו של החוסה ואמו.

אחיו של החוסה, מר XXX אשר העיד כי קרוב לארבע שנים המשפחה חיים בסיט, התפקוד של XXX לפני התאונה לא היה תפקוד מלא, אך היתה לו שמחת חיים, הגיב והיה רואה אותם והיו מגיעים כל הזמן לבקר אותו בטבריה. חיינו עם מה שקיבלנו. לפני 4 שנים השתנו חייהם, רועי מאושפז בשוהם, הוא והמשפחה, פעם בשבוע נוסעים לבקר אותו, הוא נחשב היום כמו צמח, ומקבל תזונה דרך הבטן, במהלך השנים האלה עובר טפולים וכמעט שסיים חייו. נעשתה כאן פגיעה ברשלנות פושעת ע"י המטפל שלו שהחליט לעשות ניסוי. רשום שהוא מקבל אוכל מרוסק וכך נהגו כל השנים. לתדהמתם החליטו לתת לו אוכל מוצק וכתוצאה מכך התחיל הסיפור. המשפחה מבקשת להטיל את העונש המירבי במסגרת החוק, ברור להם מהם ההליכים וכל מה שעבר, ושאלו לו עבר פלילי, אך עדיין כמשפחה הם עוברים תלאות שקשה להסביר. השתת העונש המירבי תספק למשפחה נחמה קטנה, הם מתוסכלים מכל המצב. יתכן XXX יצטרך לעבור ניתוח וזה הכול כתוצאה מנזקים שנגרמו לו. האח הציג לבית המשפט תמונות XXX איך שהיה פעם ואיך שנראה היום (ת/1).

לשאלת בית המשפט הסביר כי תבעו XXX דרך חב' הביטוח ומשרד הרווחה ונפסק בפשרה פיצוי בסך 530,000 ₪.

XXX הוסיפה כי XXX נשאר עם ידיים עקומות, יש לו פיוס בקנה, הוא מקבל הזנה דרך הקיבה ישירות, עבר ניתוח והסירו לו כמה מטרים מהמעי הדק וכתוצאה מזה היום הוא עומד בפני ניתוח אך המומחה אמר שלא לנתח כי הוא ימות על שולחן הניתוחים, אז לא ניתחו ונתנו אותו בידי השם, היום היא לא אישה בריאה והתוצאה הזו והמחלה של XXX, גמרה אותה. היא לא ישנה בלילות ולא ביום ולא מתפקדת, מסתכלת על הנכדים ולא יכולה לחבק. היא סובלת מדיכאון ומבקשת מבימ"ש שאם יטיל רק עבודות שירות, היא מוותרת שכן אלו עבודות שלא נעשות מהלב, אלא סתם עבודות. אם יש משהו שיכול להעיר את הנאשם זה שאף פעם לא יגיע למוסדות של מוגבלים, הוא אף פעם לא ביקש סליחה ולא ביקש לראות את XXX ולא לדעת מה מצבו.

טענות ב"כ המאשימה לעונש :

א. כתוצאה ממעשה הנאשם נותר החוסה במצב תרדמת והוא מונשם באופן כרוני עד היום. במעשיו פגע

הנאשם בערך ח"י אדם, שלמות הגוף והביטחון האישי. נפגע העבירה היה נתון לחסדיו של הנאשם וללא יכולת להתנגד או להביע מצוקה. לנאשם הייתה חובה כלפיו כאחראי והוא הפר אותה באופן בוטה בצורה כזו שהובילה לתוצאה טרגית וקשה.

ב. המאשימה סבורה כי העונש במקרה זה נע בין צו של"צ לבין 9 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות.

ג. בעניין הנאשם התקבל תסקיר ממנו עולה כי הנאשם נטל אחריות חלקית בלבד...XXX... בסופו של דבר שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית שיש בה להפחית סיכון לעתיד וממליצים שיוטל בנוסף לעונשים פיצוי לנפגע העבירה. בסופו של דבר לאור נסיבות המקרה, וממצאי התסקיר, המאשימה עותרת להטלת מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות ברף הבינוני של המתחם, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי משמעותי לנפגע העבירה.

ראיות הנאשם לעונש :

מטעם הנאשם העיד חבר המשפחה, XXX אשר העיד כי מכיר את הנאשם והמשפחה באופן אישי, הנאשם איש אציל ודוגרי ועוזר לאמו, הוא חי בבית כשההורים שלו גרושים וכל הפרנסה שקיימת בבית, היא על כתפיו, אחיו משרת בצבא והם נאמנים לזרועות הביטחון.

עוד מסר כי הטעות שהעד חושב שהנאשם עשה, אולי אינה טעות, העד מבקש לתת לנאשם הזדמנות, לעולם אין בית סוהר מלמד אף אחד,

הוא מכיר את הנאשם באופן אישי, לעולם לא שמע עליו תלונה, הוא גר בכרמיאל וכולם אוהבים אותו, הוא איש של עזרה וכבוד .

טיעוני ב"כ הנאשם לעונש :

א. מוסר בשם הנאשם כי מבקש סליחה ממשפחת החוסה על מה שקרה.

ב. אין מדובר ברוצח שעשה את מה שעשה במזיד וזה לא המקרה, במשך שנה ושבעה חודשים הנאשם היה צמוד לחוסה והאכיל אותו ונתן לו את העזרה והיחס הטוב שבעולם, אפילו תלונה אחת לא הופנתה לאורך כל הזמן שעבד הנאשם במעון, לא לגבי הנפגע ולא לגבי אחרים

ג. הנאשם בחר להודות בהזדמנות ראשונה, מהסיבה שנטל אחריות וגם כן עצם הודאתו יש בה אינדיקציה ברורה שהוא כבר קיבל על עצמו אחריות, הוא ציין שהיה עליו לשים לב יותר אך הכול אירע תוך

שניות ספורות ובעל כורחו, הנאשם לא צפה המקרה, מה שקרה בפועל שהנאשם רצה להאכיל אותו והלך וקילף את הביצה, תוך כדי שקילף חצי מהביצה נפלה לכיור, היה בכוונתו למעוך את הביצה אך משום מה הוא בחר להאכיל אותו בביסים קטנים, הוא האכיל אותו תוך כדי כך שהנאשם עמד מכיוון שלא היו כסאות בחדר אוכל כי כולם אכלו באותו זמן והנפגע עצמו היה אוכל בחדר אחר עם עוד חוסה ולא עם כל הצוות שהיה שם. כנראה בעל כורחו הנפגע שאב את הביצה לפה וקרה מה שקרה. התוצאה שהנפגע הגיע למצב הרפואי שנמצא בו עכשיו בגלל שההתערבות הרפואית של המעון לא הייתה בזמן הנכון, כשהנאשם הבחין במצוקה אצל החוסה הוא התחיל לתת לו עזרה ראשונה לפי מה שידע, הוא היה בן 22, רצה לתת לו מים ונתן לו דחיפות על הגב, וניסה לעזור לו, הוא ראה שהתחיל להכחיל ואז הוא קרא לאחות שהייתה שם, היא הזעיקה את צוות רפואי, החדר של מתן עזרה לא נמצא באותו מקום, למרות שלדעתו במצב כזה של אנשים חסרי ישע הדבר הראשון הנדרש הינו מיקום העזרה הראשונה צמוד לחדר האוכל. המקום היה רחוק, הצוות הגיע עם בלון חמצן שהיה ריק ואז רצו שוב להביא עוד בלון חמצן ומעדות אמו של הנפגע עולה שעברו עשר דקות עד שטיפלו בו, ומי שאחראי על כך זה לא הנאשם, הוא רצה לעזור לו והזעיק צוות רפואי, אך בלון החמצן היה ריק, מבחינה רפואית מה שגורם לכך שייגרם נזק למוח צריך לעבור 4 דקות וכאן עבר 10 דקות וזה לא בשליטתו, המעון לא היה מצויד כמו שצריך, אם היה מצויד כמו שצריך והייתה ניתנת עזרה ראשונה לא היינו מגיעים למצב הזה.

ד. לשאלת בית המשפט אישר ב"כ הנאשם כי הטיפול הרפואי שהנאשם העניק לחוסה לא התאים. עוד נטען כי לא צריך להטיל כל האחריות על כתפי הנאשם ואשמו אינו מלא וכן צריך שהמעון עצמו יקח חלק באחריות זו, עובדה שהוגשה תביעת פיצוי נגד המעון בגין התרשלות המשפחה קיבלה פיצוי.

מצבו הנפשי והפיננסי של הנאשם מאפשר לבית המשפט להתחשב בעת הטלת כל רכיבי הענישה... (...)

ה. התסקיר בעניינו חיובי, העבירה בוצעה בנסיבות שהוא עזר לנפגע העבירה והאכיל אותו והיה צמוד אליו יום יום יותר ממשפחתו שהיו מבקרים אותו פעם בשבוע. הדבר נעשה בטעות ללא כוונות פליליות בכלל. מדובר באחד המקרים שבית המשפט יכול להקל בעונשו ולתת את העונש ברף התחתון ביותר. הנאשם ראוי לעונש מקל במיוחד כשמדובר במקרה שאירע בעל כורחו וללא כוונה פלילית.

הנאשם טען לעונש כי היה בגיל 22, התחיל לעבוד עבודה כי צריך עבודה, היה מאכיל את החוסה כל הזמן ומטפל בו כמו שצריך, המנהלים היו רואים שמאכיל אותו ואומרים לו שהוא מתנהג טוב לחניכים שם והיו הרבה חניכים. כשבא להאכיל אותו ניסה לעזור לו כשנחנק, היו שלושה מטפלים שם מקצועיים והם לא ידעו לעזור, הוא ניסה לעזור והם רק הסתכלו. הוא קרא לאחות ודבר כזה תמיד קורה במעון ולקח לאחות זמן להגיע שכן המרפאה הייתה סגורה. הם לא באו לעזור לו ולא עשו שום דבר, עד שהגיע אמבולנס. הוא מבקש סליחה על זה, רצה לדבר עם המשפחה, אך במעון אמרו שאסור לו ללכת לשם. הוא מבקש סליחה מהמשפחה ורצה לעזור לחוסה.

דין והכרעה:

גזירת הדין על פי תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

1. גזירת דין מורכבת משלושה שלבים עיקריים כלהלן:
 - א. קביעת מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג לחוק העונשין).
 - ב. בחינה האם יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם בין לקולא ובין לחומרא (שיקום, הגנה על שלום הציבור).
 - ג. קביעת העונש המתאים בתוך מתחם העונש ההולם (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין).
2. על פי הוראת סעיף 40ג לחוק העונשין, בשעה שהורשע הנאשם בגין כמה עבירות, יש לבחון תחילה האם מדובר באירועים נפרדים, וככל שבית המשפט מגיע למסקנה שהאירועים נפרדים, יש לקבוע מתחם עונש הולם לכל אחד מהאישומים בנפרד. לעומת זאת, כאשר העבירות בגין הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד, יקבע בית המשפט מתחם ענישה הולם כאמור בסעיף 40ג(א) לאירוע כולו.
במקרה שבפני אין מקום לקביעת מתחם עונש הולם בנפרד לכל אחת מהעבירות שכן מדובר באירוע אחד, קצר מועד, במקום אחד ובגינו נפגע עבירה אחד.

השלב הראשון - קביעת מתחם העונש ההולם

לצורך קביעת העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בשיקולים שלהלן:

- א. הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירה ובמידת הפגיעה בו.
 - ב. מדיניות הענישה הנהוגה.
 - ג. נסיבות הקשורות בביצוע עבירה ומידת אשמו של הנאשם.
- א. הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה וממידת הפגיעה בו

להלן פירוט סעיפי החיקוק בגינם הורשע הנאשם בחוק העונשין:

"341. העושה מעשה שלא כדין, או נמנע מעשות מעשה שחובתו לעשותו, והמעשה או המחדל אינם

מן המפורטים בסעיפים 338 עד 340, ונגרמה בהם חבלה לאדם, דינו - מאסר שנה.

337. המפר ללא הצדק כדין את חובתו לספק לפלוני צרכי מחיה או לדאוג לבריאותו ולמנוע התעללות בו, חבלה בגופו או פגיעה אחרת בשלומו ובבריאותו, ומסכן או עלול לסכן בכך את חייו, או פוגע או עלול לפגוע בכך בבריאותו פגיעת קבע, דינו - מאסר שלוש שנים."

הערך החברתי המוגן אשר נפגע בביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם הינו ערך קדושת החיים, שלום הציבור, רווחתו ונפשו והצורך לשמור עליהם ולא לסכנם.

השמירה על ערך זה מחייבת כל אדם בנקיטת אמצעי בטיחות נדרשים לרבות מילוי אחר הוראות חוק שנועדו לשמור על חיי אדם והכל על מנת למנוע פגיעות בגוף ובנפש ולהבטיח כאשר עסקין בטיפול בחסרי ישע כי אלו הזקוקים לכך יותר מכל יקבלו טיפול אחראי ומבור הבא לדאוג ולמלא את כל מחסורם ולשמור על שלומם באופן שהם אינם יכולים לעשות כן.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה שבפני הינה גבוהה למדי שעה ששלומם של החוסה הופקד באותם רגעים בידיו של הנאשם אשר היה אמון על שלום החוסה על דרך האכלתו באופן שאינו מסכן את חייו ומתן טיפול רפואי בסיסי וראשוני כאשר החוסה חסר הישע נתון בסכנה בריאותית של ממש. מידת הפגיעה מקבלת במקרה זה משנה חומרה נוכח הנזק הבריאותי הבלתי הפיך שנגרם לחוסה כפי שהדבר עולה הן מעובדות כתב האישום והן מעדות בני משפחתו הקרובה.

ב. מידת האשם ומידת הנזק

מעיו בעובדות כתב האישום בהן הורשע הנאשם על פי הודאתו עולה כי מידת האשם במעשיו של הנאשם נוטה לרף הגבוה, הגם שלכאורה (והרי לא נטען כי הוגשו כתבי אישום נוספים ולא נשמעו ראיות בתיק) אינה בלעדית. אכן, מעובדות כתב האישום עולה כי מטפלת נוספת טפחה על גבו של החוסה ללא הצלחה ולא הצליחה לבצע פעולת היימליך, האחות לא הצליחה להוציא את שאריות המזון מפיו של החוסה ובלון חמצן בו ביקשו לעשות שימוש לא היה תקין.

יחד עם זאת עולה מעובדות כתב האישום כי התנהגותו הרשלנית של הנאשם היא שהובילה בראש ובראשונה לנזק הקשה והבלתי הפיך שנגרם לחוסה חסר הישע וזאת שעה שהאכילו בביצה קשה חרף הנחיות המעון, המשיך להאכילו ולהשקותו במקום לבצע פעולת היימליך, טפח על גבו בניגוד להנחיות ולמעשה עד התערבות אנשי צוות נוספים שבאו לעזרת החוסה, נחנק החוסה שעה שנתיב האוויר שלו היה חסום, השמיע קולות מצוקה, החל להכחיל וגופו נשמט בכסא. התנהלותו של הנאשם היא שגרמה למצב החנק, החמירה מצב זה ולא מנעה באמצעי חירום פשוט יחסית ומתבקש את המשך החנק והנזקים הרפואיים הקשים שנגרמו לחוסה.

ב"כ הנאשם מיקד טיעונו בחלקם של אנשי צוות אחרים אך גם אם היו עשויים אלו להקטין הנזק שנגרם בפועל לחוסה (ביצוע פעולת היימליך מהירה יותר, שימוש בבלון חמצן תקין) הרי שאין חלקם הנטען על פי עובדות המקרה של אנשי צוות אלו וחלקו של הנאשם שבפני זהים או אף דומים במקצת והכל כאמור לעיל.

ברע"פ 8646/20 עותניאל מדר נ' מ"י, פורסם במאגרים המשפטיים (30.12.2020) קבע בית המשפט באשר לטענה להקלה בשל אחראים נוספים :

"במקרה דנן, התרשלות המבקש גבתה את חייה של אחת ממשתתפות האירוע, והביאה לפציעתם של רבים. על המבקש לשאת באחריות בגין הנזק שגרם - ואין בטענה בדבר התרשלותם של אחרים כדי לפטור אותו מאחריות זו."

הנזק שנגרם לחוסה כתוצאה ממעשיו של הנאשם הינו נזק קשה וחמור שעה שכתוצאה מן האירוע נותר האחרון במצב של תרדמת והינו מונשם באופן כרוני, כפי שניתן להתרשם גם מתמונות החוסה ת/1.

מעבר לסבל הקשה שנגרם לחוסה אשר על פי עדות בני המשפחה תיקשר והיה מלא חיות עובר לאירוע, עם כל המגבלות מהם סבל מצעירותו, התרשמתי עמוקות מסבל בני המשפחה הקרובה אשר נאלצים לעשות נסיעה ארוכה לשוהם כדי לבקר את החוסה במקום אשפוזו והסבל שנגרם לבני המשפחה המתקשים להשלים עם העוול שנעשה ליקרים ומצבו הרפואי הקשה כאמור בעדות אחיו של החוסה ואמו.

זאת ועוד, והגם שהדבר לא נתמך באסמכתאות הרי שבני משפחת החוסה מגוללים בעדותם את קשייו הרפואיים של החוסה והחשש הממשי כי עקב מצבו הקשה בהיותו במצב תרדמת ומונשם נתון המשך חייו בסכנה מתמדת.

ג. מדיניות הענישה הנוהגת :

מסקירת הפסיקה הנוהגת בנוגע לרף הענישה הנהוג בעבירות בהן הורשע הנאשם מצאתי כי זה נע ממאסר על תנאי (לעיתים בצירוף צו של"צ) ועד מאסר בפועל שירותו וכי לחומרת הפגיעה בנפגע העבירה משקל של ממש בעונש שהושת על הנאשמים שעה שמרביתם נעדרי עבר פלילי ונורמטיביים :

א. בע"פ 4479/09 יגאל אלהרר נגד מדינת ישראל, פורסם במאגרים המשפטיים (4 בספטמבר

2009) הורשע המערער בעבירה של גרם חבלה ברשלנות לפי סעיף 341 לחוק העונשין ונגזרו עליו העונשים הבאים: מאסר בפועל לתקופה של 3 חודשים, שאותו ישא בעבודת שירות, ומאסר על תנאי. במקרה זה שימש המערער קבלן בעבודות חפירה מתחת לבית, שלביצוע העסיק שני עובדים, שאחד מהם הוא המתלונן. בדופן העליונה של אתר החפירה, בגובה כ-3 מטרים, היה סלע גדול (שממדיו כמטר על מטר), שהמערער היה ער לקיומו והסלע נפל על רגלו של המתלונן. הפגיעה במתלונן הייתה

קשה והביאה לקטיעת רגלו הימנית מתחת לברך.

בית המשפט דחה ערעור הנאשם על חומרת העונש בקובעו כי :

"מכל שנאמר עד כה עולה כי הנסיבות שבהן עבר המערער את העברה שבה עסקין הן נסיבות קשות וחמורות. התוצאה שנגרמה בשל כך היא קשה מאוד - קטיעת רגל לפועל צעיר... מגזר הדין עולה כי בית המשפט קמא היה ער לשיקולים לחומרא ולקולא, והעונש שנגזר לבסוף - שאינו כולל מאסר בבית הכלא - מאזן כראוי בין כל שיש לאזן במקרה דנן, וייתכן שאפילו נוטה לקולא"

ב. ברע"פ 10151/07 משה ניימן נ' מדינת ישראל, פורסם במאגרים המשפטיים (24.09.09)

נדחתה בקשה לרשות ערעור שעה שהנאשם הורשע בביצוע עבירה של חבלה ברשלמות עת לא מנע נפילת אחר בפיר מעלית, נפילה שהותירה אותו משותק בגפיו. המבקש במקרה זה נדון לעונשי מאסר על תנאי, קנס ופיצוי אשר הועמד על ידי ערכאת הערעור במחוזי על 50,000 ₪.

ג. בע"פ 071470/07, עפ 071455/07 (מחוזי ת"א) חיים רביוב נ' מ"י, פורסם במאגרים המשפטיים (14 ביולי 2008)

נדון עניינם של נאשמים אשר הורשעו בעבירת חבלה ברשלמות לפי סעיף 341 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ונידונו כל אחד ל-10 חודשי מאסר על תנאי, לקנס בסך 10,000 ₪ ולפיצוי בסך 20,000 ₪ לקרבן העבירה וזאת כתוצאה מנפילת קטין אשר איבד את הכרתו ונגרם לו דימום אפידורלי במוחו. בשל כך אושפז בביה"ח במשך כשבוע ונזקק להנשמה מלאכותית. במסגרת הערעור זוכה אחד הנאשמים ובעניינו של נאשם נוסף לא התקבל הערעור.

ד. בת"פ 28437-09-18 (שלום כ"ס) מדינת ישראל נ' שמשון ואח', פורסם במאגרים המשפטיים (13.6.21)

נגזר דינם של חלק מהנאשמים לעונש מאסר בן חודשיים שירוצה בעבודות שירות לאחר שרימון שהושלך כחלק מתצוגת תכלית של יחידת נחשון בפני קהל מתגייסים פגע באחת הצופות וגרם לעיוורונה באחת מעיניה. לצין כי ערעור שהוגש על חומרת העונש טרם נדון.

ה. בת"פ 51862-05-18 (שלום ת"א) מדינת ישראל נ' כהן ואח', פורסם במאגרים המשפטיים (9 ספטמבר 2020)

נדונו שתי מטפלות במעון לתינוקות לעונשי צו של"צ ומאסר על תנאי לאחר שאחד התינוקות נפל משידת ההחתלה, נגרם לו שבר בגולגולת (חבלה חמורה) והאירוע דווח באיחור של מספר ימים. יחד עם זאת אין ללמוד מעובדות גזר הדין כי הנזק שנגרם לתינוק הינו בלתי הפיך וכי בית המשפט לא יצא מנקודת הנחה בדבר נזק בלתי הפיך.

ו. בת"פ 10554-08-12 (שלום אילת) מדינת ישראל נ' מדלסי, פורסם במאגרים המשפטיים (06 יולי 2015)

נדונה הנאשמת, גננת במקצועה בגין השארת תינוקת בקרבת מים חמים אשר גרמו לה

לכוויות קשות ולא סיפרה להורי התינוקת על שארע למאסר בפועל בן 6 חודשים שירוצה בעבודות שירות ועונשים נלווים. בתיק זה הורשעה הנאשמת לאחר ניהול הוכחות ומעדות משפחת התינוקת עולה כי פציעתה גרמה לה ולמשפחתה סבל רב.

ד. על פי הוראות סעיף 40 ח', לחוק העונשין התשל"ז - 1977, בקביעת מתחם הענישה ההולם שומה על בית המשפט לבחון את יכולתו הכלכלית של הנאשם כחלק מהשיקולים לקביעת מתחם הענישה, ולמעשה, ניתן לומר כי באשר לעונש הקנס, קיימת אינדיוידואליות בקביעת מתחם העונש הנובעת מכך שבקביעת מתחם זה, אין בוחנים רק את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אלא גם את יכולתו הכלכלית של הנאשם.

במקרה שבפני לא נטען לקשיים כלכליים חריגים שעה שהנאשם מועסק כנהג משאית והינו סטודנט אך מעדות עד האופי וטיעוני ב"כ הנאשם עולה כי תומך כלכלית בהוריו. בסוגיה זו לא הוגשו כל אסמכתאות שיתמכו בטענה בדבר קושי כלכלי (תדפיסי עו"ש, חובות, נכסים וכד') ומכאן אני למד כי אין מצבו הכלכלי של הנאשם קשה.

ה. **נוכח האמור לעיל ולאור אני קובע בהתאם להוראות לסעיף 40 יג' לחוק העונשין, כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע ממאסר על תנאי ועד שמונה חודשי מאסר בפועל אשר יכול וירוצה בדרך של ריצוי בעבודות שירות וכן עונשים נלווים של מאסר מותנה, קנס כספי שינוע בין 5,000 ₪ ל - 20,000 ₪ ופיצוי לנפגע העבירה בסכום זהה.**

א. בחינת סטייה ממתחם העונש ההולם :

שיקום הנאשם:

סעיף 40ד לחוק העונשין מורה כי בשלב שלאחר קביעת טווח הענישה הראוי בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם כאשר קיים סיכוי של ממש לשיקומו של הנאשם.

שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם וציין לקיחת אחריות חלקית בלבד, יכולת מוגבלת להירתם להליך טיפולי אל מול גורמי סיכון להישנות עבירות. במצב דברים זה ולאחר שמיעת טיעוני ההגנה לא מצאתי בנסיבותיו האישיות של העושה או נסיבות המעשה כדי להצדיק על פי תיקון 113 לחוק העונשין סטייה ממתחם העונש ההולם לקולא.

עם זאת, גם לא מצאתי במקרה זה מקום לסטות ממתחם העונש ההולם לחומרא בשעה שלא מצאתי מקום

לקבוע כי הרחקתו מהציבור נדרשת כדי להגן על שלום הציבור כשלעצמה. לנאשם אין עבר פלילי, הינו צעיר למדי וגם המאשימה לא טענה לחריגה לחומרא.

ז. קביעת העונש הראוי :

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה:

בהתאם לסעיף 40 יא' לחוק העונשין, בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדר מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. לצורך גזירת דינו של הנאשם שבפני נתתי את הדעת לנסיבות הבאות:

א. פגיעת העונש בנאשם - הפגיעה הפוטנציאלית לה צפוי הנאשם כתוצאה מעונש מאסר קיימת בפן הכלכלי והתעסוקתי. עם זאת אציין כי לא הוכח שפגיעה זו הינה פגיעה חריגה מאוד ושונה מהותית ממצבם של נאשמים אחרים הנשלחים למאסר בעבודות שירות, אין גלומה בה הפגיעה שיש במאסר מאחורי סורג ובריה וגם עתירת המאשימה במקרה זה הינה להטלת מאסר ברף הבינוני של המתחם. כמו כן אין שירות המבחן מציין כי הנאשם יפגע באופן חריג או קשה מהטלת מאסר שירוצה בעבודות שירות.

ב. נטילת אחריות - מחד גיסא, נטל הנאשם אחריות על מעשיו בכך שהודה בעובדות כתב האישום ואף חזר על כך בפני בית המשפט בדיון יום 11.3.21. מאידך גיסא, מציין שירות המבחן בתסקירו כי הנאשם מקבל אחריות חלקית בלבד לביצוען של העבירות בהן הורשע, משתדל להקטין מחלקו ומאחריותו תוך גישה קורבנית והשלכתית כלפי גורמים נוספים באירוע אליהם הפנה אצבע מאשימה. מכאן כי נטילת האחריות בפן המהותי הינה חלקית בלבד.

ג. עברו הפלילי של הנאשם נקי.

ה. חלוקה הזמן - מאז ביצוע העבירות חלף פרק זמן של למעלה מארבע שנים בשעה שכתב האישום הוגש בחלוקה כשנתיים וחצי מקורות האירוע. לא מצאתי בטיעוני המאשימה הסבר לשיהוי זה ויש בחלוקה זמן זה כדי נסיבה מקילה.

הרתעת הרבים :

על העונש במקרה זה לבטא ההכרח בידי אלו האמונים על שלומם של חסרי ישע לעשות כל שיידרש כדי לשמור על שלומם ובריאותם של האחרונים. הפוטנציאל הגלום במוסדות הסיעודיים לגרימת נזק בגוף כפי שארע במקרה מצער

זה ואף לנזק בנפש הינו גבוה ועל כן קיימת חשיבות למסר אשר ישלח על ידי בית המשפט במסגרת גזר הדין.

עמדת משפחת החוסה :

אחיו של החוסה אשר נפגע במקרה זה עקב רשלנותו של הנאשם ואמו של החוסה העידו בפני בית המשפט על הסבל היום יומי שנגרם ליקירם ועל הסבל אותו הם חווים כתוצאה מהאירוע הקשה. משמיעת בני המשפחה ניכר כי דואבים את שארע וחוששים חשש של ממש מפני הרעה במצבו הבריאותי של יקירם נוכח המצב הרפואי הקשה אליו נקלע בעקבות האירוע. על רקע כאב זה של אח ואם ניתן בהחלטה להבין עמדתם העונשית של בני המשפחה למאסר מאחורי סורג ובריח.

יחד עם זאת ולאחר ששמעתי טיעוני הצדדים , נתתי משקל לזהות העושה ונסיבות המעשה מצאתי כי עמדתה העונשית של המאשימה במקרה זה הינה מידתית וראויה ומשקללת שיקולי הענישה נאמנה.

הנזק הרפואי שנגרם לנאשם כתוצאה מביצוע העבירות בידי הנאשם הינו רב שעה שהינו מורדם ומונשם מאז האירוע , הנזק העיתידי שעלול להיגרם לחוסה והנזק למשפחה, הנאשם לא השכיל לקבל אחריות מלאה על מעשיו ועסוק בהפניית אצבע מאשימה לגורמים הנוספים שפעלו באירוע, אשמתו של הנאשם אשר גם אם אינו מלא הרי הינו עיקרי ומדיניות הענישה הנוהגת בביצוע עבירות דומות שגרמו לחבלות 'שות ובלתי הפיכות - כל אלו הינן בבחינת נסיבות לחומרא אשר מצדיקות מתן משקל בכורה לשיקולי הגמול והרתעת היחיד והרבים בדרך של הטלת מאסר בפועל על הנאשם.

נוכח היעדר עבר פלילי לחובת הנאשם, גילו הצעיר יחסית (בן 22 לערך ביום ביצוע העבירות), הודאתו בהזדמנות ראשונה , אשם שאינו מלא ובלעדי ומדיניות ענישה נהוגת בעבירות בהן הורשע הנאשם מצאתי כי אין זה המקרה בו יביא מאסר מאחורי סורג ובריח לתועלת לאינטרס הציבורי הרחב , מאסר זה עלול לדרדר הנאשם לעולם הפשע ואף המאשימה האמונה על ייצוג האינטרס הציבורי אינה סבורה כך.

לענייננו אפנה אף להמלצות הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול

בעבריינים אשר פרסמה המלצותיה באוגוסט 2015 ואשר עמדה על הנזק החברתי והשיקומי המוכח שבכליאת עבריינים , למעט המקרים בהם נדרשת הרחקת עבריינים לצורך הגנה על החברה מפני ביצוע עבירות נוספות ולא כך הוא במקרה שבפני.

לאור כל האמור לעיל מצאתי למקם עונש המאסר הראוי במיקום אמצעי ומעלה (במקצת) של מתחם העונש ההולם.

בטיעוני ההגנה וראיותיה לעונש נטען כי הנאשם תומך כלכלית בהוריו ומתפרנס בשלב זה מנהיגת משאית. עם זאת

נפסק לעניין הטלת פיצויים וגובהם כי אין גובה הפיצוי נגזר או מושפע ממצבו הכלכלי של הנאשם ור' קביעת בית המשפט העליון בע"פ 5761/05 - **וחידי מג'דלאוי נ' מדינת ישראל ואח'**, פורסם במאגרים המשפטיים (24/07/2006) :

"(2) לגוף הדברים, אין הסכום קשור מטבעו ביכולתו הכלכלית של החייב, כשם שבמשפט אזרחי אין בודקין בקביעת חיוב את יכולתו של החייב, ובהליך אזרחי דבר אחרון זה הוא עניין להוצאה לפועל לענות בו; ולכן הנושא שהעלה בא כוחו המלומד של המערער כעיקר טיעונו, קרי, אי יכולתו הכלכלית של שולחו, אינו יכול לשמש אמת מידה"

ור' לעניין זה קביעת בית המשפט העליון בתיק 3311/17 קשוע נ' מ"י, פורסם במאגרים המשפטיים (12/6/17) :

"עוד יש להזכיר כי, ככלל, יכולותיו הכלכליות של הנאשם לא אמורות להילקח בחשבון לצורך קביעת שיעור הפיצוי הראוי (עניין בן פורת; ע"פ 1287/14 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.8.2015)). לא למותר הוא לציין, כי למבקש שמורה הזכות לפנות אל המרכז לגביית קנסות, בבקשה לדחיית מועדי התשלום או לפריסה נוספת של סכומי הפיצויים, בהתאם להוראת סעיף 5ב לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995."

במקרה זה אין מחלוקת כי הפגיעה בחוסה כתוצאה מהתרשלות הנאשם הינה ממשית ולראייה עולה מעדות אחיו של החוסה לעונש כי ניתן פסק דין המורה על פיצוי החוסה בידי המדינה והמעון בסכום של 530,000 ₪. יחד עם זאת אין בידי לקבוע כי סכום זה מגלם את כלל נזקיו של החוסה עד כאן ומכאן ואילך ומטיעוני הצדדים עולה כי הנאשם עצמו לא פיצה החוסה בגין מעשיו וקיימת חשיבות רבה, הן מפאת שיקול הגמות והן בבחינת שיקול הרתעת היחיד כי הנאשם יפנים את חומרת מעשיו וימנע מהם להבא בכל מלאכה בה יעסוק.

לאור כל האמור לעיל , אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר לתקופה של 11 חודשים, מהם 5 חודשים לריצוי בפועל והיתרה על תנאי, למשך 3 שנים החל מהיום, והתנאי שלא יעבור על אחת מן העבירות בגין הורשע בתיק זה ויורשע בגינה תוך תקופת התנאי או לאחריה.

הנאשם ירצה את עבודות השירות בהתאם לחוות הדעת שהתקבלה XXX . יחד עם זאת מצאתי לדחות את מועד תחילת ריצוי המאסר נוכח מועד מתן גזר הדין.

תחילת עבודות השירות ביום 29.10.21 שעה 08:00. הנאשם יתייצב במועד זה במשרדי הממונה על עבודות השירות במגידו.

הנאשם מוזהר כי במהלך עבודות השירות יהיה הנאשם נתון במעקב של בדיקות שתן. סירוב לעריכת בדיקת שתן או בדיקה עם ממצאים חיוביים, שתיית אלכוהול או הגעה בגילופין יהוו עילה להפסקה מנהלית וריצוי יתרת המאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

כמו כן הובהר לנאשם כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללים אלו יש בה כדי להפסיק את עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

ב. קנס בסך 3000 ש"ח או 30 ימי מאסר תמורתו אשר יצטברו לכל מאסר שמרצה הנאשם. הקנס ישולם ב - 10 שיעורים חודשיים שווים ורצופים, תשלום ראשון החל מיום 1.1.22 ובכל 1 לחודש ועד התשלום המלא בפועל. אי תשלום אחד מהשיעורים, יעמיד את היתרה לפירעון מיידי.

ג. אני מורה כי הנאשם ישלם פיצוי XXX ע"ס 20,000 ₪ אשר ישולם ב - 10 תשלומים חודשיים ושווים החל מיום 1.12.21 ובכל 1 לחודש. אי עמידה באחד התשלומים במועדו תעמיד יתרת הפיצוי לפרעון מיידי.

המאשימה תעביר תוך 7 ימים פרטי אמצעי התשלום לצורך תשלום הפיצוי למזכירות בית המשפט.

ב"כ המאשימה תעביר העתק מגזר הדין לעיון משפחת החוסה.

המזכירות תעביר העתק גזר הדין לעיון הממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט המחוזי בנצרת.

ניתן והודע היום ח' תשרי תשפ"ב, 14/09/2021 במעמד הנוכחים.

ניר מישורי לב טוב, שופט - ס. הנשיא

הוקלד על ידי דורית מלול